

Поради батькам щодо мотивування своєї дитини

Регулярно проявляйте інтерес до навчання

Проявляйте інтерес до повсякденного шкільного життя вашої дитини, до її успіхів та труднощів, із якими вона стикається.

Це можна зробити, наприклад, попросивши дитину показати та пояснити домашнє завдання, розповісти про свій день у школі, уважно вислухавши її, висловивши розуміння її ситуації, відреагувавши в разі виникнення проблем.

Попросіть дитину пояснити вам, чому вона неохоче виконує певні домашні завдання, «боїться» якогось шкільного предмета, не ладнає з кимось із однокласників або вчителів (наразі).

Заохочуйте до спілкування

Дайте дитині зрозуміти, що ви як батьки підтримуєте її, навіть якщо в неї щось не виходить або вона отримує погану оцінку. Заохочуйте дитину говорити про складні ситуації в школі, щоб потім разом знайти рішення.

Хваліть дитину

Хваліть дитину спочатку за докладені нею старання у вивченні шкільного предмета, а вже потім за результат, наприклад, за оцінку (без зайвих перебільшень).

Похвала може звучати так: «Добре, що ти вже зробив домашнє завдання, незважаючи на те що тобі зараз не дуже подобається математика» або «Із твого твору видно, скільки зусиль ти доклав до його написання».

Похвалу можна висловлювати не тільки словами, але й посмішкою, схвальним кивком, обіймами.

Не хваліть дитину з подальшим зауваженням на кшталт: «3 за диктант – це значне покращення, але за більших зусиль можна було б отримати і 2».

Ретельно продумайте, коли і як використовувати заохочення в якості визнання досягнень. Правило таке: спільна діяльність цінніша за солодощі чи грошові подарунки.

Достукатися до дитини через похвалу легше, ніж через повчання чи покарання. Похвала підбадьорює та зміцнює вашу дитину.

Навчайте приймати власні сильні та слабкі сторони

Кожна дитина має власний темп навчання. Великі очікування створюють надмірне напруження для дитини, наприклад, через запитання «Ти досі не вивчив вірш?». Не вимагайте від дитини більше від того, на що вона здатна.

Уникайте висловлювань на кшталт «Візьми себе в руки» або «Тобі слід більше вчитися, іншим це теж під силу». У такий спосіб ви здійснюєте тиск на дитину. Через прояв любові та довіри дайте дитині стимул продовжувати свої старання: «Маю впевненість, що тобі вдасться це зробити».

Старайтеся відзначати маленькі успіхи дитини, яких вона досягла завдяки власним зусиллям: «Поглянь, як далеко ти вже просунувся».

Заохочуйте дитину брати участь у видах дозвілля, що відповідають її віку

До них відносяться рухливі види діяльності в приміщенні та на свіжому повітрі (наприклад, ігри та рухливі розваги з друзями, танці), індивідуальні чи командні види спорту (наприклад, у невеликій групі на галявині чи в клубі), заняття в приміщенні (наприклад, рукоділля або читання), співи, музика тощо

Заохочуйте дитину не здаватися відразу після згасання інтересу або виникнення труднощів, але й не змушуйте її робити те, що вона не хоче робити в довгостроковій перспективі.

Дитина повинна отримувати задоволення від діяльності та бути впевненою у власних здібностях, тільки тоді вона зможе досягти успіху.

Розвивайте в дитині самостійність

Що більше самостійності дитина проявляє в повсякденному житті, то легше їй буде працювати самостійно в школі.

Із раннього віку доручайте дитині невеликі домашні справи або покупки, щоб вона вчилася брати на себе відповідальність і діяти самостійно. Хваліть дитину за самостійну роботу.

Вміння вчитися самостійно є важливою метою шкільної освіти в сучасному світі. Школа використовує такі методики викладання, які поступово та відповідно до віку дитини привчають її до самостійного навчання. Поцікавтеся у вчителів вашої дитини, як це відбувається у класі, де навчається ваша дитина, та як ви можете заохотити ці зусилля вдома.

Примітка. Це питання також дуже добре підходить для батьківських зборів (зборів батьківської ради класу), оскільки воно стосується всіх батьків учнів класу.

Поспостерігайте, чи помічає ваша дитина помилки в домашньому завданні самостійно. Якщо вона вміє це робити, похваліть її за самостійне виявлення помилок. Якщо ж дитина не знайшла помилки, заохотіть її ще раз уважно переглянути роботу.

Стережіться набутої безпорадності! Щоб отримати більше уваги від батьків, діти прагнуть повернути її через прохання про допомогу з виконанням домашнього завдання. Помічено: що більше батьки допомагають у виконанні завдань, то гірша успішність у навчанні. Тому заохочуйте дитину до самостійного виконання завдань. У якості заохочення та прояву любові ви можете, наприклад, запропонувати дитині спільну ігрову діяльність або невелике спільне заняття.

Якщо ви не знаєте, як допомогти дитині з виконанням домашнього завдання, особливо якщо ви самі не дуже добре володієте німецькою мовою, запитайте вчителя. Поцікавтеся в дитини, які в неї є варіанти виконання домашнього завдання, та разом знайдіть конкретні способи, як його можна виконати.

Навчіть дитину організовувати свій час і виконання обов'язків

Сумлінне виконання регулярних дій та ритуалів важливе в повсякденному житті, оскільки забезпечує порядок, а отже, і безпеку.

Дітям потрібні ритуали, тому що вони корисні для них. Це може бути однакова рутинна вранці перед школою, спільний прийом їжі, виконання домашнього завдання, фіксований час для читання (вголос) та ігор, заняття спортом або музикою, час для молитви та роздумів, сімейні бесіди, екскурсії та походи/поїздки в гості, спільне приготування їжі, походи за покупками або хатня робота, відхід до сну у фіксований час тощо.

Допомагайте дитині структурувати її розпорядок дня.

Складіть разом із дитиною «тижневий план». Внесіть до нього розклад уроків, розпорядок

другої половини дня, години обов'язкових занять і вільного часу. Він дасть вашій дитині та вам загальне уявлення про кожен день, включно з необхідним часом для ігор.

Проаналізуйте разом із дитиною, чи потрібно вносити зміни на наступний тиждень (наступні 2 або 4 тижні), наприклад, через те, що якийсь предмет вимагає більше часу на підготовку або через появу регулярного виду дозвілля.

Слідкуйте за змінами в розпорядку дня щодо їх раціональності та обговорюйте їх у родині.

Заохочуйте дитину виконувати домашні завдання у визначений час. Наприкінці кожного дня просіть дитину переконатися, що всі домашні завдання, необхідні на наступний навчальний день, виконано, а шкільне приладдя зібрано. Структурований розпорядок дня та відповідальність за домашні завдання та шкільне приладдя дають дитині відчуття визначеності та зміцнюють її впевненість у собі.

Узгодьте з дитиною правила та відповідальність за їх порушення

Ваша дитина повинна чітко усвідомлювати свої обов'язки як учня та як члена сім'ї. Що очікує на вашу дитину в разі недотримання правил?

Також корисною може бути орієнтація на методи, які використовує вчитель для послідовного дотримання правил, заохочення чи покарання.

Одна матуся поділилася власним досвідом:

«За невиконане домашнє завдання дитина спочатку отримує від учителя зауваження зеленого кольору, потім жовте попередження, а втретє – червоний запис (з інформацією для батьків та пропозицією обговорити це питання в рамках спілкування між батьками та вчителем). Оскільки такий 3-етапний, послідовний підхід показав свою ефективність у роботі з їхньою дитиною, ці батьки стали застосовувати таку наочну методичку «світлофора» у своєму домашньому вихованні. Батьки обміркували доцільність застосування методу та пояснили дитині його принцип дії:

- *зелена картка в разі неприйнятної поведінки дитини (з усним обґрунтуванням);*
- *у випадку першого повторного порушення правила – жовта картка з можливим застосуванням «виховного заходу» (відповідно до ситуації, витирання посуду під час фактично вільного ігрового часу або подібне);*
- *у випадку другого порушення – червона картка з подальшим застосуванням «виховного заходу».»*

Слід зауважити, що школи в Німеччині не вважають своїм головним завданням виховання дітей. Це починається з передумови, що батьки виховують своїх дітей таким чином, щоб вони приймали правила, дотримання яких необхідне для навчання та співіснування з іншими.

Слід нагадати, що регулярне узгодження необхідних правил між учителями та батьками може відбуватися на батьківських зборах (зборах батьківської ради класу), у день консультацій із батьками, під час прийомних годин для батьків або під час індивідуального спілкування. Шаблони запитів на спілкування можна знайти на сайті www.wegweiser-bw.de.

Спілкуйтеся з вчителями дитини

Поговоріть з учителями вашої дитини про думки та підходи до реалізації «рекомендацій». Попросіть підтримки в реалізації ваших зусиль.